1872 PRIFYSGOL ABERYSTWYTH UNIVERSITY

YR AROLWG BUSNES FFERM YNG NGHYMRU

Llyfryn Incwm Fferm Cymru

Canlyniadau 2016/17

80 mlynedd o'r Arolwg Busnes Fferm

Athrofa y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig

CYNNWYS **Tudalen**

Rhagair 1

Trosolwg 2

Cyflwyniad 4

Diffiniad o Derminoleg a Nodiadau Eglurhaol 5

Data Fferm Gyfan
Ffermydd mynydd gwartheg a defaid 7
Ffermydd mynydd defaid 9
Ffermydd ucheldir gwartheg a defaid 11
Ffermydd llawr gwlad gwartheg a defaid 13
Ffermydd godro – ardaloedd llai ffafriol 15
Ffermydd godro – llawr gwlad 17

Data Elw Bras
Defaid mynydd 19
Defaid ucheldir 19
Defaid llawr gwlad 20
Buchod sugno llawr gwlad 20
Buchod sugno ucheldir 21
Buchod sugno mynydd 21
Buchod godro ardaloedd llai ffafriol 22
Buchod godro llawr gwlad 22

Data Costau Cynhyrchu
Costau cynhyrchu cig oen 23
Costau cynhyrchu llaeth 23
Costau cynhyrchu cig eidion: lloi sugno 24
Costau cynhyrchu cig eidion: pesgi 24

Anghenion Elw Fferm 25

Prifysgol
Aberystwyth
University

Llyfryn Incwm Fferm Cymru
Canlyniadau 2016/17

Arolwg Busnes Fferm

Athrofa y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig
Prifysgol Aberystwyth
Gogerddan
Aberystwyth
Ceredigion SY23 3EE

Cyfarwyddwr

Tony O'Regan

Staff yr Uned

Nigel Chapman
Rowland Davies
Eileen Edwards
Brenda Jones
Dylan Jones
Eric Jones
Huw Morris
Dafydd Owen
Nick Reeves
Tegid Roberts
Huw Williams
Ian Williams

Ffôn: 01970 622253
E-bost: farmsurv@aber.ac.uk
www.aber.ac.uk/cy/ibers/research-and-enterprise/fbs/

Rhagair

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi bod yn ymchwilio incwm ffermydd Cymru ers dros 80 o flynyddoedd. Mae'r Arolwg, a chaiff ei chydnabod fel yr un mwyaf awdurdodol ar sefyllfa ariannol a pherfformiad incwm ffermydd, yn darparu gwybodaeth i wneuthurwyr polisi ar gyflwr economaidd y diwydiant a data cymharol gwerthfawr ar gyfer asesu perfformiad ffermydd unigol.

Mae'r llyfryn hwn yn seiliedig ar yr Arolwg Busnes Fferm (ABFf) llawn sy'n cynnwys gwybodaeth a gasglwyd ar dros 550 o ffermydd Cymru a ddewiswyd ar hap. Bwriad y llyfryn yw darparu teclyn meincnodi sy'n hawdd ei ddefnyddio i ffermwyr ac mae'n cynnwys y wybodaeth ariannol a ffisegol ddiweddaraf am y prif fathau o ffermydd yng Nghymru. Mae'r canlyniadau a ddangosir yn cynnwys addasiadau i rai agweddau o fethodoleg yr ABFf a'r ffordd o gyflwyno canlyniadau, er enghraifft, mae mewnbynnau tybiannol megis gwerth rhentu ar gyfer ffermydd ym meddiant y perchennog a llafur di-dâl wedi cael eu cymryd allan tra bo taliadau cyllid wedi cael eu cynnwys, er mwyn i'r ffigurau hyn gynrychioli costau gwirioneddol. Mae'r llyfryn hwn yn dangos llafur di-dâl i ddibenion cyfeirio yn unig ac hefyd mae ond yn cynnwys rhai mathau o ffermydd. Eleni mae'r sail ar gyfer dosbarthu ffermydd wedi newid o ddefnyddio Elwau Bras Safonol i Allbynnau Safonol. Ar gyfer dadansoddiad cynhwysfawr ac ar gyfer dadansoddi tueddiadau blwyddyn ar flwyddyn ar incwm, cyfeiriwch at y canlyniadau llawn a gyhoeddwyd yn adroddiad blynyddol 'Arolwg Busnes Ffermydd yng Nghymru: Canlyniadau Ystadegol ' (ar gael ar-lein).

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi bod yn gysylltiedig ag astudiaethau'r tir ers 1878, a'r ABFf yw ei chytundeb ymchwil hynaf. Priodol felly yw cydnabod yn ddiolchgar y llu o ffermwyr ledled Cymru sydd wedi darparu gwybodaeth fanwl; Llywodraeth Cymru sy'n ariannu'r Arolwg presennol a staff yr Arolwg, ddoe a heddiw.

Tony O'Regan
Cyfarwyddwr yr Arolwg Busnes Fferm

Trosolwg

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn hwn yn ymdrin â'r blynyddoedd cyfrifon a ddaeth i ben rhwng 31 Rhagfyr 2016 a 31 Mawrth 2017 ac felly'n adlewyrchu'r amodau ffermio a gafwyd rhwng Ionawr 2016 a Mawrth 2017. Bwriad y trosolwg hwn yw rhoi cyd-destun a chraffu ar y cyfnod mae'r canlyniadau yma yn eu cynrychioli.

Ar gefn yr hydref/gaeaf mwyn ond gwlyb a stoc yn hwyr yn dod mewn, dechreuodd y flwyddyn gyda lefelau da o borthiant o ansawdd ar ffermydd. Roedd dechrau 2016 yn fwy sych nag arfer, a ddilynwyd gan amodau tyfu arferol yn y gwanwyn a'r haf, a chynhaeaf derbyniol. Fe wnaeth diwedd gwlypach yr haf hi'n anodd i rai tyfwyr grawnfwyd, er bod hydref sychach wedi ymestyn y tymor pori i rai. Daeth gaeaf gwlyb a mwyn wedyn, a arweiniodd at rai anawsterau anadlu ar anifeiliaid a phroblemau â llyngyr yr afu.

Roedd llewyrch y prif fathau o ffermydd yr ABFf yn debyg, a llawer yn ei chael hi'n anodd gyda elwau oedd dal yn isel. Ar ôl cyfnod wyna sych, ar y cyfan fe gafodd cynhyrchwyr brisiau rhesymol am ŵyn yn gynnar, ond fe wnaeth yr hydref mwyn a chynnydd mewn defnydd porthiant gyfrannu at fwy o ŵyn trymach yn cael eu cyflwyno i'r farchnad a gostyngiad prisiau dros y gaeaf. Roedd yr incwm o wlân yn is, ac roedd y cynhyrchwyr a werthai ŵyn ysgafn yn gyffredinol wedi cael enillion gwael amdanynt drwy'r tymor. Roedd y prisiau am wartheg eidion wedi'u pesgi yn gyson is na lefelau'r flwyddyn gynt tan ddechrau'r hydref pan wellhaodd y prisiau'n sylweddol ac fe barhaodd y gwelliant i mewn i'r Flwyddyn Newydd. Cafodd rhai cynhyrchwyr anawsterau â'r cynllun dosbarthu carcasau newydd oherwydd cyfyngiadau pwysau ar anifeiliaid trymach. Ar y cyfan, roedd y prisiau am wartheg stôr yn dilyn prisiau gwartheg tew, er cafodd cynhyrchwyr lloi brisiau ychydig yn well.

Ar ôl iselbwynt naw mlynedd yn Mehefin 2016, cafodd llawer o gynhyrchwyr llaeth gynnydd cyson ond, serch hynny, roedd hyder a lefelau buddsoddi yn dal i fod yn isel oherwydd contractau yn amrywio'n fwy na 10cyl; llif arian yn wael ar ddechrau'r flwyddyn; prisiau uchel am borthiant ag ansawdd silwair yn wael mewn mannau yn arwain at lai o gynnyrch a bygythiad cyson y dicáu. Roedd cynydd ym mhrisiau swynogydd a'r ffaith bod Cynllun Gostwng Cynhyrchu Llaeth yr UE ar gael yn golygu bod rhai wedi gallu ailstrwythuro / gadael y sector ac wedi helpu rhai eraill i fagu rhywfaint o hyder.

Blwyddyn gymysg gafodd cynhyrchwyr grawn, gan fod y cynnyrch yn is a'r prisiau ar y cyfan yn uwch ond amrywiad mawr mewn pris yn ddibynnol ar y dyddiad gwerthu. Roedd ysbryd yn isel oherwydd tywydd gwael yn ystod y cynhaeaf, a phrisiau amaethgemegau uwch / ansicrwydd o ran polisi. Arweiniodd y pesimiaeth hwn at lai o fuddsoddi mewn ffermio tir âr. Roedd prisiau gwrtaith yn is na'r tymor blaenorol.

Materion eraill arwyddocaol a gododd yn ystod y cyfnod hwn oedd: Taliad Sengl (BPS) haws a chyflymach i lawer, a symudiadau cadarnhaol o ran arian cyfredol (+15%); y bleidlais ar Brecsit a phryderon cysylltiedig ymhlith ffermwyr; taliadau Glastir hwyrach i lawer a phroblemau llif arian / dyledion ac ailstrwythuro wrth i feintiau elw wella; arwynebedd indrawn porthi yn lleihau; gwell prisiau a hyder organig; llai o geisiadau newydd am ynni adnewyddadwy ond cynnydd yn yr arian sy'n deillio ohono a phrisiau uwch am wellt a mewnbynnau eraill wrth i fwy o gynnyrch gael ei neilltuo i gynhyrchu ynni.

Mae'r canlyniadau yn dangos gwahaniaethau sylweddol rhwng y ffermydd sy'n perfformio ar lefel y 'traean uchaf' a'r ‘gyfartaledd’. Er enghraifft, roedd elw £ fesul hectar effeithiol ar y ffermydd gwartheg a defaid sydd ymhlith y traean uchaf yn ddwywaith ffermydd cyffredin. Yn yr un modd, roedd cynhyrchwyr ffermydd llaeth yn y traean uchaf yn gwneud elw net o 9cyl yn fwy na'r traean isaf. Roedd amrywiaeth tebyg ymhlith cynhyrchwyr cig, gyda chynhyrchwyr cig oen yn amrywio o ennill 42c/kg i golli 66c/kg, a chynhyrchwyr cig eidion yn amrywio o ennill 29c/kg o elw i golli 145c/kg. Serch hynny, nid yw'r canlyniadau hyn yn ystyried cost llafur y ffermwr, ac mae hepgor y gost honno yn gallu rhoi camargraff o wir economeg y cynhyrchu. Y sector llaeth sy'n dangos hyn orau, gan fod y costau llafur / pensiwn ar eu pen eu hun yn gallu ychwanegu 7-8cyl, sy'n gwthio costau cynhyrchu'r traean uchaf i fwy na 27cyl a'r traean isaf yn nes at 34cyl.

Mae angen hefyd rhoi sylw penodol i gyfraniad y BPS, cymorthdaliadau eraill, ac incwm o arallgyfeirio fel bod y darllenydd yn gallu ystyried cyfraniad y mentrau 'ffermio' i'r llinell waelodol. Er enghraifft mae'r tair ffynhonnell hyn wedi cyfrannu tua 40% o allbwn a 172% o elw, ar gyfartaledd, i ffermydd defaid mynyddig ac felly mae'n fwyfwy anodd gweld sut y gall llawer o ffermydd Cymru wneud elw heb ddibynnu ar incwm sylweddol nad yw'n ymwneud â ffermio ac ar daliadau BPS prydlon.

Cyflwyniad

Mae proffidioldeb yn ganolog i unrhyw fusnes fferm, er y bydd gan ffermwyr lawer o amcanion busnes a phersonol eraill. Gyda chyflwyniad BPS, Brecsit a'r heriau economaidd parhaol, dylai pob ffermwr wybod am eu costau cynhyrchu a sut maent yn cymharu â chostau cynhyrchwyr eraill. Mae'r amrywiaeth o ran perfformiad ac elw a welir yn y llyfryn hwn yn dangos ehangder y gwelliannau posib a thrwy gymharu neu 'feincnodi' perfformiad fferm, gellir adnabod ac ymateb i gryfderau a gwendidau'r busnes.

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn wedi eu gosod allan fel a ganlyn gan ddangos data ar gyfer y busnesau yn gyfartalog â'r dreian uchaf o ran perfformiad:

1. Data Fferm Gyfan (Tudalennau 7 – 18)
Cyflwynir gyfrifon elw a cholled a mantolen gryno ar gyfer chwe gwahanol fath o fferm. Dengys y canlyniadau gyfartaledd elw neu golled y ffermydd hyn ynghyd â'r cyfartaledd fesul hectar. Dengys hefyd faint a graddfa stocio'r ffermydd ynghyd â dangosyddion perfformiad allweddol, perthnasol eraill.

2. Data Elw Bras (Tudalennau 19 – 22)
Yn y llyfryn ceir data ar gyfer wyth gwahanol fenter fferm. Mae elw bras yn cymharu incwm gyda chostau uniongyrchol cynhyrchu. Mae angen cryn ofal wrth ddefnyddio elw bras gan nad yw costau anuniongyrchol (sefydlog) y cynhyrchu yn cael eu hystyried.

3. Data Costau Cynhyrchu (Tudalennau 23 – 24)
Yn y llyfryn ceir costau cynhyrchu ar gyfer pedwar allbwn amaethyddol. Ystyrir cyfanswm cost cynhyrchu fesul uned. Trwy ystyried y costau uniongyrchol ac anuniongyrchol (a ddyfernir fesul uned da byw) mae cynhyrchwr mewn gwell lle i ystyried pa mor gystadleuol ac effeithiol yw'r fenter.

DIFFINIADAU O DERMINOLEG A NODIADAU EGLURHAOL

Hectarau effeithiol (Eff. Ha.)	Golyga arwynebedd y fferm gyfan ar ôl tynnu arwynebedd ffyrdd, coetiroedd, tir diffaith ac adeiladau. Ystyrir porfa fras yn ôl ei arwynebedd cyfwerth o dir pori da.

Mathau o Ffermydd

Mynydd	Yn yr Ardal Dan Anfantais Fawr yn bennaf.
Ucheldir	Yn yr Ardal Dan Anfantais yn bennaf.
Llawr Gwlad	Y tu allan i'r Ardal Llai Ffafriol yn bennaf.

Data Fferm Gyfan

Penderfynu data fferm gyfan	Dynodir y cynhyrchwyr uchaf yn ôl elw ar ôl rhent a chyllid fesul hectar effeithiol.
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	Cymorthdaliadau na gafwyd eu dadgyplu e.e. cynllun Organig a Glastir.
Costau cnydau eraill	Yn cynnwys holl gostau porthiant a chnydau eraill e.e. hadau, chwistrellion, lapio a chortyn ond nid gwrtaith a chontractio.
Contractio penodedig	Contractio y gellir ei gysylltu â mentrau penodedig e.e. combeinio, cneifio a gwasgaru slyri.
Costau fferm cyffredinol	Yn cynnwys trydan, ffôn, yswiriant, trwyddedau, ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau.
Incwm amrywiol	Yn cynnwys contractio, rhent bythynnod, taliadau fforddfraint ac unrhyw incwm amrywiol arall. Yn cynnwys elw o unrhyw fentrau arall sydd ddim yn arddangos.
Cyfran o'r fferm a berchnogir	Gwerth Net wedi ei fynegi fel canran o'r asedau cyfan.
Cyfradd Stocio (glu/adj.forage ha)	Unedau pori da byw fesul hectar o dir porthiant wedi'i gymhwyso.
Unedau Da Byw (LU) ac Unedau Pori Da Byw (GLU)	Cyfnewidir niferoedd da byw yn unedau da byw ar sail amcangyfrif o anghenion egni, er mwyn cyfrifo cyfanswm stocio'r da byw sy'n pori ar y fferm.
Buchod godro – allbwn arall	Allbwn net o werthu / brynu gwartheg a lloi. Hefyd yn cynnwys newid mewn gwerth.
Incwm o Gynhyrchu Egni	Yn cynnwys incwm o brosiectau cynhyrchu egni o eiddo'r ffermwr ac eraill, gan gynnwys gwynt, haul, biomas, dŵr, AD ac ati.

Llafur taledig — Cyfanswm y llafur a dalwyd yn cynnwys llafur achlysurol, rhan amser a llawn amser.

Llafur di-dâl (heb gynnwys ffermwr a'i briod) — Llafur di-dâl neu lafur a dderbynnir am daliad sydd yn llai na'r hyn a delir fel arfer am y gwasanaeth. Ni chaiff llafur di-dâl ei gynnwys yn yr elw ar ôl rhent a chyllid.

Costau tir — Yn cynnwys costau'n berthnasol i atgyweirio adeiladau ac adnoddau tir e.e. gwrychoedd, ffensio, walio, ffosydd a chlwydi. Hefyd yn cynnwys costau dŵr.

Cyllid — Yn cynnwys costau banc, taliadau llog ac unrhyw log prydlesu / hur-bryniant. Dim yn cynnwys ad-daliadau cyfalaf.

Data Elw Bras — Y pen ar sail y fuches / ddiadell. Dangosir i'r mentrau penodol drwy dynnu'r costau uniongyrchol (amrywiol) o'r allbwn perthnasol.

Costau da byw eraill — Prynu deunyddiau megis gwellt, comisiwn gwerthu a chostau penodol eraill y mentrau da byw.

Porthiant a chostau porthiant — Yn cynnwys costau eraill i borthiant, gwrtaith, contractio porthiant a chostau tir pori tymhorol.

Data Costau Cynhyrchu — Cyfrifir drwy rannu'r costau amrywiol a sefydlog gyda'r cilogram o gig (mewn pwysau byw) neu litr o laeth a gynhyrchir. Penodi'r y costau sefydlog ar unedau pori da byw ar ôl i'r cyfran o unrhyw dir âr a / neu incwm amrywiol gael ei ddiddynnu. Yn drefnedig drwy elw net.

Adnewyddu buches/diadell — Newid yng ngwerth da byw magu, wedi ystyried gwerthiant anifeiliaid a phryniant anifeiliaid magu.

Pŵer a pheiriannau — Yn cynnwys atgyweirio peirianwaith, tanwydd, contractio arall a dibrisio peiriannau.

Adeiladau — Costau tir a dibrisiad adeiladau.

Elw net — Allbwn ar ôl cyfanswm costau mewnbwn i fentrau.

Meintiau sampl — Lle mae maint sampl yn pump neu lai o ffermydd, ni ddangosir data.

FFERMYDD MYNYDD GWARTHEG A DEFAID 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 92

ALLBYNNAU	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
Gwartheg cig eidion	43,667	367	413
Defaid	37,127	312	380
Cnydau a phorthiant	1,907	16	15
Taliad Sylfaenol	24,925	209	229
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	6,016	51	66
Incwm o gynhyrchu egni	2,050	17	13
Incwm amrywiol	5,222	44	72
CYFANSWM ALLBYNNAU	**120,914**	**1,016**	**1,188**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	19,323	162	144
Costau tir pori tymhorol	5,162	43	25
Milfeddygol a meddyginiaethau	5,284	44	40
Costau da byw eraill	9,348	79	84
Gwrteithiau	6,184	52	59
Costau cnydau eraill	1,994	17	15
Contractio penodedig	4,209	35	28
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**51,504**	**432**	**395**
Llafur y telir amdano	3,529	30	22
Contractio arall a llogi peiriannau	1,171	10	7
Tanwydd a thrwsio	10,402	87	81
Dibrisiant peiriannau	12,982	109	101
Costau ffermio cyffredinol	10,822	91	90
Costau tir	4,634	39	35
Dibrisiant adeiladau	3,702	31	34
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**47,242**	**397**	**370**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**98,746**	**829**	**765**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**22,168**	**187**	**423**
Rhent	2,588	22	21
Cyllid	4,382	37	20
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**15,198**	**128**	**382**
Llafur di-dâl	7,244	61	65

FFERMYDD MYNYDD GWARTHEG A DEFAID 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	49	4	39
CYFANSWM ASEDAU	1,352,177	-	1,140,281
CYFANSWM DYLEDION	105,862	-	144,439
GWERTH NET	**1,246,315**	-	**995,842**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	92	-	87

DATA FFISEGOL	**Pob fferm**	**Traean uchaf**
ARWYNEBEDD TIR	**Hectarau**	**Hectarau**
Glaswelltir a chnydau phorthiant	108.02	93.62
Ydau a chnydau eraill	1.01	0.28
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	31.55	26.47
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**140.58**	**120.37**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**119.08**	**98.98**

DA BYW	**Pob fferm Nifer**	**Traean uchaf Nifer**
Buchod sugno	45	36
Gwartheg eraill	98	79
Defaid magu	536	497
Defaid eraill	333	312

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	**Pob fferm**	**Traean uchaf**
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.25	1.41
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	0.90	1.12
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	68.04	69.85
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.91
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,094	1,248
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	821	922
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.05	1.07

FFERMYDD MYNYDD DEFAID 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 147

ALLBYNNAU	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
Gwartheg cig eidion	16,888	116	180
Defaid	58,036	398	451
Cnydau a phorthiant	1,339	9	11
Taliad Sylfaenol	31,172	214	250
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	10,827	74	97
Incwm o gynhyrchu egni	2,707	19	44
Incwm amrywiol	5,840	40	50
CYFANSWM ALLBYNNAU	**126,809**	**870**	**1,083**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	15,737	108	126
Costau tir pori tymhorol	8,370	57	42
Milfeddygol a meddyginiaethau	5,305	36	42
Costau da byw eraill	7,157	49	59
Gwrteithiau	5,767	40	49
Costau cnydau eraill	1,613	11	13
Contractio penodedig	3,498	24	23
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**47,447**	**325**	**354**
Llafur y telir amdano	4,736	33	27
Contractio arall a llogi peiriannau	884	6	7
Tanwydd a thrwsio	9,979	69	81
Dibrisiant peiriannau	11,979	82	96
Costau ffermio cyffredinol	9,568	66	70
Costau tir	3,993	27	26
Dibrisiant adeiladau	2,797	19	21
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**43,936**	**302**	**328**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**91,383**	**627**	**682**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**35,426**	**243**	**401**
Rhent	2,717	19	16
Cyllid	3,319	23	29
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**29,390**	**201**	**356**
Llafur di-dâl	5,296	36	60

FFERMYDD MYNYDD DEFAID 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	78	14	55
CYFANSWM ASEDAU	1,461,510	181,015	1,108,427
CYFANSWM DYLEDION	111,407	50,309	81,050
GWERTH NET	**1,350,103**	**130,706**	**1,027,377**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	92	72	93

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	123.17	105.69
Ydau a chnydau eraill	0.65	0.85
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	79.78	93.37
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**203.60**	**199.91**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**145.67**	**131.57**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	17	22
Gwartheg eraill	35	41
Defaid magu	913	822
Defaid eraill	596	541

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.18	1.27
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	0.79	0.88
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	65.61	66.64
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.90	0.91
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,115	1,170
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	897	932
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	0.74	0.81

FFERMYDD UCHELDIR GWARTHEG A DEFAID 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 102

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Gwartheg cig eidion	40,714	391	490
Defaid	34,194	329	431
Cnydau a phorthiant	5,619	54	36
Taliad Sylfaenol	19,871	191	207
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2,851	27	40
Incwm o gynhyrchu egni	1,411	14	14
Incwm amrywiol	6,294	60	66
CYFANSWM ALLBYNNAU	**110,954**	**1,066**	**1,284**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	13,926	134	134
Costau tir pori tymhorol	2,939	28	27
Milfeddygol a meddyginiaethau	4,157	40	40
Costau da byw eraill	7,336	70	87
Gwrteithiau	6,271	60	62
Costau cnydau eraill	2,456	24	19
Contractio penodedig	4,204	40	39
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**41,289**	**396**	**408**
Llafur y telir amdano	3,820	37	34
Contractio arall a llogi peiriannau	927	9	10
Tanwydd a thrwsio	8,980	86	81
Dibrisiant peiriannau	10,521	101	101
Costau ffermio cyffredinol	8,833	85	82
Costau tir	3,990	38	30
Dibrisiant adeiladau	2,849	27	21
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**39,920**	**383**	**359**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**81,209**	**779**	**767**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**29,745**	**287**	**517**
Rhent	3,669	35	34
Cyllid	3,203	31	19
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**22,873**	**221**	**464**
Llafur di-dâl	4,801	46	50

FFERMYDD UCHELDIR GWARTHEG A DEFAID 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	53	7	42
CYFANSWM ASEDAU	1,176,163	192,139	1,131,743
CYFANSWM DYLEDION	50,991	6,820	132,344
GWERTH NET	**1,125,172**	**185,319**	**999,399**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	96	96	88

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	95.38	108.68
Ydau a chnydau eraill	3.02	2.59
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	12.73	13.56
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**111.13**	**124.83**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**104.07**	**115.43**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	28	29
Gwartheg eraill	89	109
Defaid magu	413	509
Defaid eraill	312	404

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.41	1.47
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	1.14	1.24
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	74.82	77.32
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.91
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,200	1,173
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	833	790
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.11	1.17

FFERMYDD LLAWR GWLAD GWARTHEG A DEFAID 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 61

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Gwartheg cig eidion	33,062	419	451
Defaid	25,717	326	563
Cnydau a phorthiant	12,588	159	163
Taliad Sylfaenol	16,347	207	235
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2,415	31	52
Incwm o gynhyrchu egni	819	10	25
Incwm amrywiol	4,564	58	94
CYFANSWM ALLBYNNAU	**95,512**	**1,210**	**1,583**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	10,414	132	135
Costau tir pori tymhorol	1,633	21	44
Milfeddygol a meddyginiaethau	2,546	32	40
Costau da byw eraill	6,249	79	95
Gwrteithiau	5,084	64	62
Costau cnydau eraill	3,234	41	34
Contractio penodedig	3,389	43	39
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**32,549**	**412**	**449**
Llafur y telir amdano	3,090	39	25
Contractio arall a llogi peiriannau	1,335	17	7
Tanwydd a thrwsio	7,237	92	104
Dibrisiant peiriannau	9,560	121	129
Costau ffermio cyffredinol	9,064	115	130
Costau tir	3,873	49	48
Dibrisiant adeiladau	2,920	37	34
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**37,079**	**470**	**477**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**69,628**	**882**	**926**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**25,884**	**328**	**657**
Rhent	4,307	55	19
Cyllid	2,639	33	19
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**18,938**	**240**	**619**
Llafur di-dâl	4,222	53	83

FFERMYDD LLAWR GWLAD GWARTHEG A DEFAID 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	30	9	22
CYFANSWM ASEDAU	1,035,916	174,932	1,076,554
CYFANSWM DYLEDION	54,457	35,354	84,756
GWERTH NET	**981,459**	**139,578**	**991,798**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	95	80	92

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	65.66	54.57
Ydau a chnydau eraill	6.10	2.38
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.69	9.47
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**83.45**	**66.42**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**78.93**	**62.06**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	18	14
Gwartheg eraill	81	79
Defaid magu	301	346
Defaid eraill	216	259

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.41	1.46
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	1.28	1.20
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	78.54	81.38
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.90
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,181	1,311
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	925	902
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.31	1.54

FFERMYDD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 59

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Buchod godro - llaeth	209,900	2,329	2,651
- allbwn arall	1,412	16	54
Gwartheg eraill	37,994	422	392
Defaid	9,369	104	165
Cnydau a phorthiant	3,123	35	33
Taliad Sylfaenol	19,488	216	221
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	1,172	13	16
Incwm o gynhyrchu egni	2,024	22	42
Incwm amrywiol	7,090	79	147
CYFANSWM ALLBYNNAU	**291,572**	**3,236**	**3,721**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	79,275	880	901
Costau tir pori tymhorol	11,153	124	153
Milfeddygol a meddyginiaethau	10,405	115	107
Costau da byw eraill	22,811	253	242
Gwrteithiau	13,638	151	141
Costau cnydau eraill	4,084	45	45
Contractio penodedig	13,808	153	144
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**155,174**	**1,721**	**1,733**
Llafur y telir amdano	14,064	156	156
Contractio arall a llogi peiriannau	3,855	43	31
Tanwydd a thrwsio	16,455	183	182
Dibrisiant peiriannau	19,379	215	214
Costau ffermio cyffredinol	19,288	214	195
Costau tir	6,259	69	68
Dibrisiant adeiladau	13,026	145	130
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**92,326**	**1,025**	**976**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**247,500**	**2,746**	**2,709**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**44,072**	**490**	**1,012**
Rhent	5,466	61	69
Cyllid	11,184	124	76
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**27,422**	**305**	**867**
Llafur di-dâl	10,154	113	117

FFERMYDD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	30	1	28
CYFANSWM ASEDAU	1,612,326	-	1,243,073
CYFANSWM DYLEDION	307,091	-	374,333
GWERTH NET	**1,305,235**	-	**868,740**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	81	-	70

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	86.43	98.11
Ydau a chnydau eraill	0.49	0.22
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.98	12.56
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**98.90**	**110.89**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**90.12**	**101.32**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod godro	147	180
Buchod sugno	0	1
Gwartheg eraill	118	119
Defaid magu	141	229
Defaid eraill	93	190

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6,596	6,608
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	993	1,104
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1,428	1,484
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	21.98	22.74
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	2.14	2.24

FFERMYDD GODRO LLAWR GWLAD 2016/17

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 50

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Buchod godro - llaeth	306,538	2,626	3,386
- allbwn arall	168	1	37
Gwartheg eraill	58,034	497	576
Defaid	2,038	17	12
Cnydau a phorthiant	5,731	49	36
Taliad Sylfaenol	24,300	208	213
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	1,712	15	15
Incwm o gynhyrchu egni	2,278	20	11
Incwm amrywiol	3,374	29	62
CYFANSWM ALLBYNNAU	**404,173**	**3,462**	**4,348**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	104,093	892	1,063
Costau tir pori tymhorol	13,243	113	189
Milfeddygol a meddyginiaethau	14,908	128	131
Costau da byw eraill	32,796	281	298
Gwrteithiau	17,029	146	144
Costau cnydau eraill	6,971	60	70
Contractio penodedig	23,622	202	189
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**212,662**	**1,822**	**2,084**
Llafur y telir amdano	29,559	253	199
Contractio arall a llogi peiriannau	3,679	32	10
Tanwydd a thrwsio	23,646	203	216
Dibrisiant peiriannau	26,985	231	268
Costau ffermio cyffredinol	25,690	220	241
Costau tir	9,964	85	88
Dibrisiant adeiladau	13,863	119	118
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**133,386**	**1,143**	**1,140**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**346,048**	**2,965**	**3,224**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**58,125**	**497**	**1,124**
Rhent	9,044	77	60
Cyllid	10,185	87	50
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**38,896**	**333**	**1,014**
Llafur di-dâl	11,088	95	111

FFERMYDD GODRO LLAWR GWLAD 2016/17

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	23	5	22
CYFANSWM ASEDAU	2,243,974	-	1,681,056
CYFANSWM DYLEDION	301,101	-	404,084
GWERTH NET	**1,942,873**	**-**	**1,276,972**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	87	-	76

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	110.61	96.82
Ydau a chnydau eraill	3.50	2.50
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	9.06	5.01
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**123.17**	**104.33**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**116.75**	**100.06**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod godro	189	182
Buchod sugno	0	0
Gwartheg eraill	161	168
Defaid magu	55	43
Defaid eraill	22	4

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	7,053	7,877
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1,149	1,355
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1,617	1,864
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	23.19	23.84
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	2.30	2.49

ELW BRAS: DEFAID MYNYDD

	Pob diadell	Traean uchaf
		2016/17
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	199	66
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	668	552
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.19	1.42
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	4.77	1.84
- wedi'u pesgi	52.63	77.40
Gwerthiant defaid eraill	15.18	20.51
Gwerthiant gwlân	1.70	2.06
Amrywiol	0.03	0.07
Newid mewn gwerth	2.25	1.69
Pryniant defaid	-6.52	-6.58
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**70.04**	**96.99**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	15.03	15.47
Costau tir pori tymhorol	3.30	1.77
Milfeddygol a meddyginiaethau	5.33	5.97
Costau da byw eraill	6.32	6.95
Contractio penodedig	1.06	1.14
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	10.34	12.19
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**41.38**	**43.49**
ELW BRAS	**28.66**	**53.50**

ELW BRAS: DEFAID UCHELDIR

	Pob diadell	Traean uchaf
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	73	24
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	502	620
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.43	1.60
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	3.32	1.99
- wedi'u pesgi	91.76	119.19
Gwerthiant defaid eraill	15.01	16.95
Gwerthiant gwlân	2.17	2.25
Amrywiol	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	0.44	-1.82
Pryniant defaid	-15.65	-18.76
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**97.05**	**119.80**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	16.94	17.23
Costau tir pori tymhorol	1.24	0.48
Milfeddygol a meddyginiaethau	6.29	6.37
Costau da byw eraill	8.21	8.39
Contractio penodedig	1.08	1.38
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	15.19	13.49
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**48.95**	**47.34**
ELW BRAS	**48.10**	**72.46**

ELW BRAS: DEFAID LLAWR GWLAD — 2016/17

	Pob diadell	Traean uchaf
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	42	14
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	349	434
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.39	1.51
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.89	0.81
- wedi'u pesgi	100.46	122.93
Gwerthiant defaid eraill	16.03	17.35
Gwerthiant gwlân	2.37	2.40
Amrywiol	0.07	0.00
Newid mewn gwerth	-4.23	-7.23
Pryniant defaid	-15.56	-13.91
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**100.03**	**122.35**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	17.01	16.90
Costau tir pori tymhorol	1.00	1.40
Milfeddygol a meddyginiaethau	6.56	6.46
Costau da byw eraill	9.32	10.33
Contractio penodedig	1.32	1.23
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	13.13	12.21
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**48.34**	**48.53**
ELW BRAS	**51.69**	**73.82**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO LLAWR GWLAD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	25	8
Maint y fuches (buchod magu)	42	46
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.95
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,240	1,241
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	872	1,078
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	466.30	370.79
Gwerthiant teirw a buchod	108.93	104.20
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	365.15	544.38
Newid mewn gwerth	38.22	63.79
Pryniant gwartheg	-159.69	-119.22
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**818.91**	**963.94**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	128.16	82.53
Milfeddygol a meddyginiaethau	28.54	14.86
Costau da byw eraill	83.98	49.41
Contractio penodedig	5.10	1.77
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	189.96	112.07
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**435.74**	**260.64**
ELW BRAS	**383.17**	**703.30**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO UCHELDIR

	Pob buches	Traean uchaf
		2016/17
Nifer o fuchesi yn y sampl	39	13
Maint y fuches (buchod magu)	52	59
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.91	0.93
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,185	1,177
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	852	911
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	506.90	559.96
Gwerthiant teirw a buchod	109.01	130.27
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	476.32	574.59
Newid mewn gwerth	-17.66	-37.39
Pryniant gwartheg	-197.82	-200.14
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**876.75**	**1,027.29**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	146.03	134.50
Milfeddygol a meddyginiaethau	43.70	39.55
Costau da byw eraill	82.16	85.76
Contractio penodedig	5.66	8.03
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	179.19	161.02
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**456.74**	**428.86**
ELW BRAS	**420.01**	**598.43**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO MYNYDD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	111	37
Maint y fuches (buchod magu)	43	38
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.92	0.95
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,195	1,255
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	919	988
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	749.00	860.73
Gwerthiant teirw a buchod	114.65	109.53
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	132.02	174.18
Newid mewn gwerth	29.42	35.74
Pryniant gwartheg	-223.87	-194.89
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**801.22**	**985.29**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	173.81	137.84
Milfeddygol a meddyginiaethau	49.72	44.77
Costau da byw eraill	86.80	79.25
Contractio penodedig	5.81	4.22
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	145.20	133.73
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**461.34**	**399.81**
ELW BRAS	**339.88**	**585.48**

ELW BRAS: BUCHOD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL

		2016/17
	Pob buches	**Traean uchaf**
Nifer o fuchesi yn y sampl	61	20
Maint y fuches (buchod godro)	144	172
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6,662	7,514
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	22.00	23.42
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Llaeth	1,464.83	1,760.14
Lloi	121.69	115.59
Gwerthiant teirw a buchod	147.56	160.86
Newid mewn gwerth	-8.12	19.98
Pryniant gwartheg	-264.17	-250.24
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**1,461.79**	**1,806.33**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	461.75	507.76
Milfeddygol a meddyginiaethau	58.90	63.64
Costau da byw eraill	128.50	138.49
Contractio penodedig	18.27	12.39
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	161.72	173.27
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**829.14**	**895.55**
ELW BRAS	**632.65**	**910.78**

ELW BRAS: BUCHOD GODRO LLAWR GWLAD

	Pob buches	**Traean uchaf**
Nifer o fuchesi yn y sampl	51	17
Maint y fuches (buchod godro)	181	175
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	7,108	8,162
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	23.21	24.73
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Llaeth	1,649.60	2,018.13
Lloi	109.95	127.13
Gwerthiant teirw a buchod	207.25	351.05
Newid mewn gwerth	-11.14	-137.92
Pryniant gwartheg	-314.23	-333.87
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**1,641.43**	**2,024.52**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	500.19	552.15
Milfeddygol a meddyginiaethau	66.52	62.69
Costau da byw eraill	153.54	162.32
Contractio penodedig	30.92	25.16
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	159.91	148.87
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**911.08**	**951.19**
ELW BRAS	**730.35**	**1,073.33**

COSTAU CYNHYRCHU CIG OEN 2016/17

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	134	45	45
Bwyd	35.91	26.17	42.79
Milfeddygol a meddyginiaethau	11.47	8.56	12.62
Costau da byw eraill	17.77	15.20	20.81
Porthiant	23.38	15.59	28.62
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**88.53**	**65.52**	**104.84**
ADNEWYDDU DIADELL	**17.14**	**15.82**	**23.47**
Llafur y telir amdano	5.58	3.13	8.30
Pŵer a pheiriannau	39.30	30.15	50.39
Adeiladau	12.42	9.45	15.06
Costau fferm cyffredinol	17.76	14.00	22.29
Rhent	7.44	4.18	12.51
Cyllid	5.26	2.88	8.68
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**87.76**	**63.79**	**117.23**
CYFANSWM COSTAU	**193.43**	**145.13**	**245.54**
ELW NET	**-10.33**	**41.78**	**-66.28**
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.36	1.45	1.24
Maint y ddiadell	632	573	687
Cyfartaledd oen pwysau byw (kg)	39.59	41.04	38.02

COSTAU CYNHYRCHU LLAETH

Ceiniogau y litr	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	112	37	37
Bwyd	6.72	6.26	7.61
Milfeddygol a meddyginiaethau	0.90	0.81	1.05
Costau da byw eraill	2.48	2.21	2.85
Porthiant	2.33	2.02	2.58
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**12.43**	**11.30**	**14.09**
ADNEWYDDU BUCHES	**2.09**	**1.15**	**2.97**
Llafur y telir amdano	0.93	0.76	1.17
Pŵer a pheiriannau	2.76	2.52	3.18
Adeiladau	1.09	0.93	1.23
Costau fferm cyffredinol	1.50	1.33	1.72
Rhent	0.41	0.39	0.40
Cyllid	0.55	0.29	0.79
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**7.24**	**6.22**	**8.49**
CYFANSWM COSTAU	**21.76**	**18.67**	**25.55**
ELW NET	**2.21**	**6.68**	**-2.22**
Mantais dros ddwysfwyd	15.50	17.46	13.95
Pris llaeth	21.94	23.39	21.26

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION : LLOI SUGNO 2016/17

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	49	16	16
Bwyd	13.40	6.55	20.97
Milfeddygol a meddyginiaethau	13.21	9.84	16.61
Costau da byw eraill	15.60	9.41	16.66
Porthiant	40.42	32.21	53.19
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**82.63**	**58.01**	**107.43**
ADNEWYDDU BUCHES	**16.75**	**14.05**	**25.53**
Llafur y telir amdano	9.58	3.69	17.23
Pŵer a pheiriannau	70.70	48.59	90.14
Adeiladau	22.28	15.67	30.54
Costau fferm cyffredinol	31.01	23.67	39.24
Rhent	4.96	2.55	7.05
Cyllid	12.44	5.33	26.05
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**150.97**	**99.50**	**210.25**
CYFANSWM COSTAU	**250.35**	**171.56**	**343.21**
ELW NET	**-75.29**	**12.49**	**-177.73**

Mae cynhyrchu lloi sugno yn cyfeirio at gostau buchod sugno a'u lloi hyd at adeg diddyfnu.

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: PESGI

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	24	8	8
Bwyd	60.63	50.50	88.17
Milfeddygol a meddyginiaethau	6.07	4.46	7.89
Costau da byw eraill	30.26	26.20	32.30
Porthiant	41.19	27.47	56.66
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**138.15**	**108.63**	**185.02**
Llafur y telir amdano	6.44	1.75	12.38
Pŵer a pheiriannau	58.91	46.33	76.26
Adeiladau	14.08	12.43	20.64
Costau fferm cyffredinol	26.56	22.69	31.86
Rhent	6.89	7.16	10.70
Cyllid	9.35	4.84	15.22
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**122.23**	**95.20**	**167.06**
CYFANSWM COSTAU	**260.38**	**203.83**	**352.08**
ELW NET	**-48.21**	**29.46**	**-144.90**

Mentrau pesgi yw’r rai hynny sy'n prynu gwartheg cryfion ag ifanc, a'r rhai sy’n pesgi lloi fagwyd ar y fferm ar ôl diddyfnu.

Anghenion Elw Fferm

Mae'n rhaid cael elw er mwyn ariannu:

Codi arian personol o'r busnes,
Ad-dalu benthyciadau (cyfalaf),
Gwariant / buddsoddiad cyfalaf,
Treth bersonol, a
Risg a gwobrwyo ymdrech entrepreneuraidd

Mae'r cyfrifiad canlynol yn helpu i benderfynu a oes elw digonol i sicrhau digon o adnoddau ariannol:

Elw fel y dangosir yn y cyfrifon

Plws: Costau dibrisiant am y flwyddyn
Stoc gychwynnol (da byw a storfeydd eraill)
Dyledwyr cychwynnol a chredydwyr terfynol
Benthyciadau / HP wedi'u codi a chyfalaf a gyflwynwyd
Gwerthu tir a pheiriannau

Tynnu : Stoc derfynol (da byw a storfeydd eraill)
Dyledwyr terfynol a chredydwyr cychwynnol
Cynnyrch wedi'i ddefnyddio/bwyta ar y fferm

Hafal i : Arian i dalu am ymrwymiadau

Tynnu : Codi arian personol o'r busnes
Ad-daliadau benthyciadau / HP (cyfalaf)
Gwariant / buddsoddiad cyfalaf
Treth bersonol

Hafal i : Llif Arian Net Blynyddol (LlANB)

Yn ddelfrydol dylai'r LlANB fod yn bositif gan amlaf (i'w weld fel gwelliant ym malans banc / dyledion y fferm). Yr eitemau sydd yn dylanwadu fwyaf ar y tebygolrwydd y bydd y llif arian net yn bositif yw:

Maint yr elw
Lefel y codi arian personol
Gwariant cyfalaf
Ad-dalu benthyciadau / HP

Gall LlANB negyddol (h.y. proffidioldeb fferm annigonol ac/neu alw mawr ar arian parod) effeithio'n sylweddol ar hyfywdra y busnes yn y tymor hir.